

Kdaj bomo prišli na vrsto?

Potekli so že trije meseci, odkar je zaključila svoje delo posebna komisija pri predsedstvu vlade, ki ji je bila zaupana naloga, da prouči položaj slovenske narodne manjšine v Italiji in pripravi gradivo za izoblikovanje zakonskega osnutka o njeni zaščiti. Kako so potekala dela posebne komisije, je znano, saj so njeni slovenski člani obširno in natančno poročali naši javnosti. Od konca lanskega decembra predsedstvo vlade ni uradno spregovorilo niti besedice o tem za slovensko narodno manjšino naravnost življenjskem uprašnju, tako da naša javnost niti ne ve, ali je predsednik komisije prof. Cassandro sestavil poročilo za vlado ali ne, kaj šele, da bi bila seznanjena z njegovo vsebino.

Upati je, da ta za nas tako važna zadeva »ne spi spanje pravičnega«, kar bi smeli upravičeno misliti glede na večmesečni molk pristojnih uradov in krogov.

Kot smo v našem listu že poročali, je o slovenski manjšini zavzelo uradno, načelno stališče tudi deželno vodstvo Krščanske demokracije v Furlaniji-Juljski krajini in pozvalo svoje parlamentarce, naj izoblikujejo ustrezen zakonski predlog o manjšinski zaščiti. Tudi o tem pa do zdaj nimamo nobenega uradnega sporočila, čeprav smo slišali, da predlog baje pripravljala furlanski senator Beorchia.

Pred dnevi smo v glasilu KPI »l'Unità« brali, da bo predsedstvo poslanske komisije za ustavne zadeve v kratkem vključilo na dnevni red razpravo o vseh zakonskih predlogih, ki se tičejo »jezikovnih manjšin« in so bili vloženi v poslanski zbornici. »Unità« je med drugim pojasnila, da se bo razprava tikala tudi zakonskih predlogov, ki zadevajo slovensko manjšino, pri čemer je izrecno omenila predloge KPI, PSI in poslanke Liste za Trst Gruber-Bencove.

Iz pisanja komunističnega glasila pa izhaja, da bo poslanska komisija za ustavne zadeve proučila položaj vseh manjšin v državi, kar pomeni, da ne bo razpravljala in sklepala le o naši slovenski manjšini, kot bi lahko upravičeno pričakovali glede na to, da zdaj opravljeno delo in na kopico gradiva, ki je na razpolago.

Vlada in vodstva političnih strank prav gotovo vedo, kako slovenska narodna manjšina v Italiji nestrno pričakuje, da bo parlament pričel s proučevanjem njenega položaja, saj je med drugim poteklo nad pet

(Dalje na 7. strani)

ITALIJANSKA POT IZ BLAGINJE

Navadno se govori o »poti do blaginje«, toda v pogledu Italije lahko govorimo o »poti iz blaginje«. Lep kos dalje na tej poti nas je porinila v nedeljo Forlanijeva vlada, ko je naznanila razvrednotenje lire za 6 odstotkov in vrsto ukrepov za utesnitev kreditov, kar bo posebno prizadelo, po mnenju ekonomistov, zasebno gospodarstvo, kajti podržavljene industrije bo država še tudi za naprej v sili povlekla iz hudih denarnih stisk, ker je zanje odgovorna in ne bo hotela preveč razdražiti sindikatov, ki imajo ravno v njih glavna oporišča svoje moči. Veliki večini javnosti je težko razumeti, zakaj se je vlada odločila za te ukrepe, ki — predvsem s razvrednotenjem lire — udarijo posebno hudo najbolj revne plasti in male varčevalce, ki s težavo spravljajo skupaj liro za liro in jih vlagajo v hranilnice za primer stiske, za starost ali pa sanjarijo o tem, da si bodo lahko kdaj kupili lastno stanovanje.

Niti poklicni ekonomisti si niso povsem edini o tem, kakšne strategije se drži vlada in kaj je njen dejanski cilj v gospodarski politiki. Seveda se ne da dvomiti, da ji gre za zaježitev inflacije, toda pri tem se drži slalomske tehnike. S sedanjim razvrednotenjem lire bo namreč sama močno pospešila inflacijo, kajti čista iluzija je misel, da razvrednotenje valute kaj pripomore k zaježitvi inflacije. Izkušnja je pokazala, da pripelje razvrednotenje vedno, neizogibno do zvišanja cen, najprej za blago iz uvoza, a potem za vse blago in to že iz naravne težnje po prilagoditvi cen na skupnem evropskem tržišču.

Razumljivo je, da so pritiskali za razvrednotenje lire predvsem veliki industrij-

ci in industrije, ki so navezane na izvoz, kot npr. Fiat, pa tudi izvozniki poljedelskih pridelkov in južnega sadja, ki bodo zdaj več dobili za tuje valute, pa tudi italijanski delavci oz. izseljenci, ki pošiljajo denar iz tujine in si morda gradijo v domovini hiše. Vsi taki so imeli direkten interes na razvrednotenju lire. Zavedajo se sicer, da bo razvrednotenju sledila splošna podražitev, toda odločeni so, da izkoristijo v svoje namene čas, ki bo potekel od razvrednotenja do tiste stopnje podražitve, ko bo njen učinek izničen. Tako meddobje traja po mišljenju gospodarskih strokovnjakov od osmih mesecev do enega leta. V bistvu je razvrednotenje lire ustreglo vsej industriji, ker ji je dalo nekoliko oddiha pri prenašanju bremen vedno višjih mezd in draginjske lestvice ter socialnih dajatev. Njihovo breme se je zdaj zmanjšalo za šest odstotkov in toliko so izgubili vsi tisti, dobivajo svoj zaslužek ali dohodek samo v lirah. Kdor misli na svoje stanovanje, bo moral zato prihraniti 6 nadaljnjih odstotkov, da bo imel skupaj potrebno vsoto, to pa bo zahtevalo nadaljnji čas in v tem času bo nastopila nadaljnja draginja, ki bo zahtevala nadaljnje varčevanje. Vzroki in učinki se v gospodarstvu neopazno, čeprav močno občutljivo prepletajo in vplivajo eden na drugega.

Pod pritiskom industrijcev in izvoznikov se je Forlanijeva vlada pač odločila za najlažji in najbolj zasilni ukrep, neglede na njegove, negativne posledice na daljši rok, namesto da bi sprejela ukrepe, ki bi pokazali svoj učinek šele po daljšem času, čeprav bolj zanesljivo in uspešno. Ti ukrepi

dalje na 2. strani ■

BO FORLANIJEVA VLADA PADLA?

Pred dnevi je znani italijanski milanski dnevnik »Corriere della sera« objavil uvodnik, v katerem je ugotovil, da se je predsednik vlade Forlani predstavil parlamentu s programskim govorom, ki je vseboval naslednje tri glavne točke: odpravo gospodarske stiske z zaježitvijo inflacije, odločen boj proti terorizmu ter zvestoba evropskemu in atlantskemu zavezništvu. Od vseh treh glavnih programskih točk pa se po mnenju tega italijanskega lista dosledno spoštuje le zadnja, pri čemer ima zunanji minister Colombo lažjo nalogo, glede

na to, da je komunistična partija zavzela znano stališče do dogajanja na Poljskem, da je obsodila sovjetski vojaški poseg v Afganistanu, da so prišla na dan njena nesoglasja s sovjetsko partijo in da kaže zanimanje za Evropsko gospodarsko skupnost. Forlanijeva štiristrankarska vlada pa je — tako trdi omenjeni list — povsem odpovedala, kar se tiče prvih dveh točk.

Zanimivo je, da je »Corriere della sera« tako porazno ocenil delovanje Forlanijeve vlade le nekaj dni potem, ko je ta bila pri-

(nadaljevanje na 3. strani)

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 29. marca, ob: 8.00 Poročila; 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Nediški zvon, odaja o Benečiji; 11.00 Mladinski oder: »Detektivski mojster Blomkvist«; 11.30 Nabožna glasba 12.00 Narodnostni trenutek Slovenec v Italiji; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 »Mesečnik«, variete igralcev Slovenskega stalnega gledališča v Trstu; 15.00 Šport in glasba ter neposredni prenosi; 19.00 Poročila.

■ PONEDELJEK, 30. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Slovenci v miljskem okolišču; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Skladbe slovenskih in drugih jugoslovanskih avtorjev; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Kulturni dogodki; 12.30 Melodije od vsepovsod; 12.40 Slovenska imena naših krajev; 13.00 Poročila; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje«; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Tik tak; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Fulvio Tomizza: »Boljše življenje«; 15.00 Glasbeni ping pong; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturno pismo; 19.00 Poročila.

■ TOREK, 31. marca, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Primorska duhovščina pod fašizmom; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Oddaja za otroški vrtec; 11.30 Folklorni odmevi; 12.00 Četrtekova srečanja; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Odraslim prepovedano; 15.00 Postni govor; 16.00 Mladi pisci; 16.15 Romantični trenutek; 16.30 Rezervirano za... 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Nove plošče; 18.00 Stiska in odrešitev človeka v prerezu svetovne drame: Heinrich von Kleist: »Knez Hamurški«; 18.45 Priljubljeni motivi; 19.00 Poročila.

■ SREDA, 1. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Jutranji almanah: Danes je prvi april; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Glasba skozi stoletja; 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole; 11.30 Beleška; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Pod Matajurjan. posebnosti in omika Nadiških dolin; 13.00 Poročila; 13.20 Naši zbori; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Fulvio Tomizza: »Boljše življenje«; 15.00 Nove plošče; 16.00 Slovenska literatura v Italiji; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba — Mladi izvajalci — Letošnja revija »Primorska poje«; 18.00 Poslušajmo film; 19.00 Poročila.

■ ČETRTEK, 2. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Slovenska društva v Trstu in okolici; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole; 11.30 Folklorni odmevi; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Mladi pred mikrofonom; 14.45 Problemi slovenskega jezika; 16.00 Psihologija predšolskega otroka; 16.20 Glasbene diagonale; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Poezije samospeva; 18.00 Kulturna rubrika Primorskega dnevnika; 19.00 Poročila.

■ PETEK, 3. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Zimske slike; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Za ljubitelje operne glasbe; 11.00 Odaja za srednjo šolo; 11.30 Beleška; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Na goriškem valu; 13.00 Poročila; 13.20 Mednarodno tekmovalstvo »Cesare Augusto Seghizzi« 1980; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Kje je napaka?; 14.30 Roman v nadaljevanjih — Fulvio Tomizza: »Boljše življenje«; 15.00 Postni govor; 16.00 »Mesečnik«, variete igralcev Slovenskega stalnega gledališča v Trstu; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Kulturni dogodki; 18.40 Slovenska imena naših krajev; 19.00 Poročila.

■ SOBOTA, 4. aprila, ob: 7.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Kratka poročila; 8.10 Svet za obzorjem; 10.00 Kratka poročila in pregled tiska; 10.10 Radijski koncert; 11.30 Zimzelene melodije; 12.00 »Bom naredu st'zdice, čjer so včas' b'le«, glasnik Kanalske doline; 12.30 Glasba po željah; 13.00 Poročila; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Kratka poročila; 14.10 Otroški kotichek: Tomi na obisku; 14.30 Gremo v kino; 16.30 Poslušali boste; 17.00 Kratka poročila in kulturna kronika; 17.10 Slovenski zbori in vokalne skupine na ploščah; 17.30 Na goriškem valu; 18.45 Vera in naš čas; 19.00 Poročila.

■ nadaljevanje s 1. strani

bi morali po prepričanju resnih gospodarstvenikov obstajati v naslednjem: v zavihanju naraščanja draginjske lestvice, ki skokoma viša dohodke vseh zaposlenih, ki istočasno peha v vedno večjo stisko tiste, ki niso deležni učinka draginjske lestvice; v prožnem nadzorstvu nad višanjem cen (zdaj takega nadzorstva sploh ni, a vsi vemo, kako cene takorekoč iz dneva v dan naraščajo tudi brez vsakega pravega gospodarskega vzroka, ne da bi tvegali zviševalci cen na lastno pest kake sankcije); v izboljšanju javne uprave in v odločnem zmanjšanju javnih izdatkov v neproduktivne namene. To zadnje pa je pravzaprav glavni vzrok italijanskih gospodarskih težav, poleg neprestanega stavkanja, ki niža produktivnost v industriji in tudi v drugih gospodarskih panogah in zvišuje mezde neglede na delovni učinek delavcev, s čimer so prizadeti predvsem najbolj pridni in strokovno usposobljeni, ki zato nimajo več prave spodbude, da bi se trudili.

Sindikati tudi ne poznajo, ali pa ne upoštevajo dovolj gospodarskih procesov, zato se ne zavedajo, da pretirano vihanje mezd in draginjske doklade škodi na daljši rok njim samim, kar pospešuje inflacijo in tako manjša vrednost njihovim mezdam in prihrankom. To je tudi eden izmed glavnih vzrokov, da se v Italiji zida premalo novih stanovanj in da ni mogoče dobiti bančnih posojil za zidavo ali nakup novih stanovanj, ali pa le na zelo visoke obresti, v katere je vračunana rast inflacije, torej že nad 20 odstotkov na leto. Zdaj se govori že o obrestih 22-24 odstotkov!

Vlada bi morala izdelati načrt za zidavo ljudskih stanovanj in dati, tudi s pocenjenimi krediti, čim večji zagon njegovemu uresničevanju. Morala bi varčevati z zemljo in zavirati spekulacijo z njo. Morala bi obdavčiti predvsem luksuz, od luksuznih potrošnih predmetov do nepotrebne uporabljanja zasebnih avtov na račun javnega prometa. Zakaj ne bi nabili mesečne ali letne takse na vse avte večjih mark, ki parkirajo cele dneve na javnih prostorih in zasedajo toliko in toliko kvadratnih metrov prostora, ne da bi njihovi lastniki dejansko

plačali eno samo liro za to, medtem ko mora vsak ubog štantar plačati za svoj štant določeno davščino? Taka taksa bi gotovo prispevala k varčevanju z bencinom in k odpravljanju deficita javne prometne mreže. Sploh bi se dalo marsikaj storiti za izboljšanje italijanskega gospodarstva in za odpravljanje inflacije, ne da bi se bilo treba posluževati tako nevarnega in v bistvu

OBVESTILO NAROČNIKOM

Zaradi čedalje večjih tiskarskih stroškov smo sklenili nekoliko povišati naročnino za leto 1981. Letna naročnina bo od 1. januarja leta 1981 dalje znašala 15.000 lir. Za inozemstvo bo letna naročnina znašala 20.000 lir. Prepričani smo, da bodo naši naročniki upoštevali naše težave in nam kljub podražitvi ostali zvesti kot doslej.

UPRAVA NOVEGA LISTA

ravno za revnejše sloje škodljivega sredstva, kot je razvrednotenje lire.

Ne more biti dvoma, da je Forlanijeva vlada napravila s tem tvegan korak, ki še bolj zmanjšal njeno priljubljenost in ki se ji bo najbrž že kmalu maščeval. Levi opoziciji je dala obilo novih argumentov za kritiziranje vladne politike.

—
SLOVENSKI KLUB v Trstu
Ul. sv. Frančiška št. 20/2
v torek, 31. marca, ob 20.30

RAZSTAVA SLIK IZ ZAPUŠČINE
SILVESTRA GODINE

Njegova dela je družina pokojnega slikarja podarila slovenski javnosti. Ob odprtju bo spregovoril Milko Renner. Nato bo nastopil

TRŽAŠKI OKTET

pod vodstvom Janka Bana, ki se bo prvič predstavil javnosti s polifonskimi, ljudskimi in umetnimi pesmimi predvsem domačih skladateljev: Merkuja, Vodopivca, Hareja, Špehonje.

Slovenska kmečka zveza na Koroškem

Slovenska kmečka zveza na Koroškem je imela v nedeljo občni zbor na Radišah. Na občnem zboru, ki so se ga udeležili tudi absolventi kmetijskih šol, je bil za predsednika potrjen Joško Partl. V odbor pa je bilo izvoljenih mnogo mladih članov. Med razpravo je zastopnik Skupnosti Južnokoroških kmetov v kmetijski zbornici Ignac Domej grajal dejstvo, da slovenščina ni priznana kot enakopraven jezik v zbornici. Na občnem zboru so razpravljali tudi o vprašanju dvojezičnega pouka na koroških kmetijskih šolah in se zavzeli za boljše sodelovanje med Slovensko kmečko zvezo in Zvezo slovenskih zadrug. Poudarili so nadalje, kako si je treba prizadevati, da bi se slovenski kmetje bolj vključevali v nove blagovne tokove in da bi se bolje organizirali

na področju pridelovanja in predelovanja kmečkih proizvodov. Na občnem zboru je prišla do izraza zahteva, naj bi glasilo Koroške kmetijske zbornice občasno objavljalo tudi prispevke v slovenskem jeziku.

—o—

ITALIJA IN TURIZEM

Lansko leto je Italija imela od tujih turistov 6 tisoč 73 milijard lir, to je 1,4 odstotka več kot predlanskim. Banka Italije je hkrati ugotovila, da so lani italijanski turisti potrošili v tujini tisoč 511 milijard in 400 milijonov lir, se pravi 350 milijard več kot predlanskim. Turistični obračun kaže torej 5 tisoč dve milijardi prebitka, medtem ko je predlanskim izkazoval 318 milijard več.

Sejem Alpe - Adria

Na gospodarskem razstavišču v Ljubljani so v ponedeljek uradno odprli 20. jubilejni sejem Alpe Adria, na katerem je bil v terek dan Furlanije - Jul. krajine. Za to priliko je prispela v slovensko prestolnico širša gospodarska delegacija pod vodstvom deželnega odbornika za turizem Bombena. Delegacija iz naše dežele je imela vrsto srečanj s predstavniki gospodarskega in javnega življenja Slovenije. Razgovori so ločeno potekali s podpredsednikom slovenske vlade Šinigojem, z ljubljanskim županom Rožičem ter z vodstvom gospodarske zbornice Slovenije.

Na teh pogovorih je stekla beseda o vseh gospodarskih in sorodnih problemih, ki živo zanimajo tako Slovenijo kot Furlanijo - Julijsko krajino in ki predstavljajo konkretne možnosti za nadaljnji razmah dobro sosedskih odnosov v duhu prijateljskega sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo, ki je dobilo najvidnejši pečat z Osimskimi dogovori. Odbornik Bomben je med

drugim poudaril uspešen start v problemu sodelovanja med pristanišči ob gornjem Jadranu. Enaka pripomba velja za cestne povezave, ki imajo važen pomen tudi v širšem evropskem kontekstu. Govor je bil tudi o kulturnem sodelovanju, posebej pa še o industrijski prosti coni. Glede tega problema je odbornik Bomben dejal, kako je Furlanija - Julijska krajina mnenja, da je treba cono sicer namestiti drugje, kot je bilo sprva mišljeno; hkrati pa je treba razviti vse možnosti, ki jih nudi dogovor med Jugoslavijo in Evropsko gospodarsko skupnostjo, da bi zamišljena pobuda doživela konkreten uspeh. Ob koncu nagovora, ki ga je imel odbornik Bomben na tiskovni konferenci, je znova izstopila misel, da ima in mora imeti Furlanija - Julijska krajina važno posredovalno vlogo pri nadaljnjem širjenju odnosov in sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo, kar je tudi spodbuden zgled možnega koristnega sodelovanja med državami z različnimi družbenimi sistemi.

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti o Kolonkovcu

V četrtek, 19. marca, je zasedel pokrajinski svet Slovenske skupnosti v Trstu. Na dnevnem redu so bile volitve v glavno skupščino Krajevne zdravstvene enote za tržaško pokrajino ter poročila o delovanju posameznih strokovnih komisij v okviru stranke, zadolženih za razna področja (šolstvo, pravno-urbanistična in gospodarska vprašanja, krajevne ustanove, kmetijstvo, ter sindikalno-socialna vprašanja).

Iz poročil je bilo razvidno, da je delo v skoro vseh komisijah redno steklo in da so se njeni člani aktivno vključili v preučevanje pristojnih problemov. Med temi moramo posebno omeniti komisijo za pravna, urbanistična in gospodarska vprašanja, ki je med drugim poglobila vprašanja razlastitev na Kolonkovcu in obrambe pravic

razlaščencev ter izdelala stališče do premetitve proste industrijske cone s Krasa v obstoječe industrijsko področje v žaveljsko-miljskem zalivu, ter komisijo za vprašanja kmetijstva, ki je prav tako aktivno na delu.

Glede na to, da bodo v ponedeljek, 23. marca, volitve glavne skupščine tržaške Krajevne zdravstvene enote, je pokrajinski svet SSK na četrtkovi seji izdelal navodila in priporočila občinskim svetovalcem, ki so neposredni volilci, glede preferenc. Zadevna kandidatna lista, ki jo je predložila Slovenska skupnost, vsebuje 18 imen iz vseh občin v pokrajini in ima zaporedno številko sedem.

Pokrajinski svet SSK je podprl mladino-
(Dalje na 7. strani)

Bo Forlanijeva vlada padla?

■ nadaljevanje s 1. strani

siljena razvrednotiti za šest odstotkov liro, kar je predvsem posledica strahotnega primanjkljaja v trgovinski bilanci (razlika med uvozom in izvozom) in velikega povečanja tekočih izdatkov, kar je v precejšnji meri odvisno od neučinkovitosti javne uprave. Milanski list očita vladi, da ni izpolnila obveznosti, ki jih je bila sprejela na področju gospodarstva in zato dovolila, da je inflacija v zadnjih dveh mesecih narasla po dva odstotka. List dalje opozarja, da vlada ni ničesar naredila zlasti na področju državne ali poldržavne industrije, ki zaradi neučinkovitega upravljanja in nekaterih dejansko neozdravljivih situacij požira na tisoče in tisoče milijard javnega denarja, medtem ko je s strogo omejitvijo kreditov kaznovala zasebno industrijo.

Razvoj dogodkov ob ugrabitvi rimskega sodnika D'Ursa pa je po mnenju ome-

njenega lista dokazal, da je bilo delovanje sedanje vlade jalovo tudi, kar zadeva boj proti terorizmu. List pri tem opozarja na popustljivost, ki so jo pokazale nekatere vladne politične sile, pravosodni minister ter sam ministrski predsednik.

Iz izvajanj tega lista dejansko izhaja, da se zelo naglo bliža čas, ko bo Forlanijeva vlada morala odstopiti, zaradi česar je nujno že sedaj razmišljati, kaj bo po Forlaniju. Zanimivo je, da se »Corriere della sera« v tej zvezi zanima za znani predlog predsednika republikanske stranke Visentini, po katerem bi vlado morali sestavljati sposobni ljudje, ki ne bi bili toliko odvisni od političnih strank. »Člani vlade morajo čutiti, da so odgovorni za politično usmeritev svoje vlade, pravi list, ter morajo biti sposobni posredovati parlamentu, strankam in družbenim silam natančne izbere in predloge«.

PROSTOR MLADIH

Mladina v družbi

Pred kratkim je pogovor z nekim prijateljem vzbudil v meni niz misli o mladih in njihovi prisotnosti na kulturnih prireditvah. Na splošno gledano ne moremo trditi, da bi mladi zanemarjali in opuščali kulturno dejavnost. Saj so, kolikor vidim, radi in številno prisotni tako na dramskih prireditvah kot na koncertih. Veliko je tudi fantov in deklet, ki se aktivno udeležujejo podobnih kulturnih dejavnosti in sami pri njih sodelujejo. Zato ne moremo očitati mladini, da je brezbrizna, nezainteresirana, hladna do take dejavnosti. To njeno udejstvovanje pa se mi ne zdi pozitivno samo zaradi kulturne in estetske obogatitve, ki ji jo nudijo podobne prireditve. Zelo važno je tudi, da se ob teh prilikah zamejska mladina, in ne samo mladina, medsebojno zbira in družijo. In to v zdravem slovenskem okolju in družbi. Torej tudi če se ne udeležujemo kulturnih predstav samo zato, ker nas zanima Mrakov Proces ali recimo samo strogo pevsko izvedba na reviji Cerkvenih pevskih zborov.

Mladi v današnjem svetu namreč nimamo pravzaprav lepega in enostavnega življenjskega okolja. Vsak dan slišimo o samomorih, alkoholizmu in mamilih med mladino. Da, tudi med slovensko mladino. Sam poznam npr. gimnazijko, ki se že celo zimo bori in razmišlja o tem, ali naj se zateče v ta svet mamil. Zelo dobro pa je, da se zaveda, da ta beg neizbežno vodi v človekovo propast.

Žal pa lahko večkrat iščemo prvi vzrok, ki vodi v te skrajne primere, prav pri nas, v naši družbi. Vprašajmo se, kolikokrat mi sami, iz raznih vzrokov (neupravičene ogroženosti, nezaupanja ali naivnosti) druge osamimo. Za to je včasih dovolj, da jih krivično opravljamo, lažnivo govorimo, se jih izogibamo, jim ne zaupamo, postavljamo starostne meje, po katerih imenujemo še prav mlade ljudi, ki nimajo fanta ali dekleta, za čudake, ne spoštujemo njihove izbire, ne znamo ali nočemo razumeti njihovega miselnega sveta itd.

Namesto tega se skušajmo tudi ob prilikah, kot so predstave in druge prireditve, z drugimi res srečati. To pomeni — najprej iti iz samega sebe in se napotiti k drugemu. Kaj je lepšega kot to, da znamo prisluhniti bližnjemu? Iskreno, brez predsodkov in z zaupanjem v sogovornika.

M.T.

—o—

POLETNA URA

V noči med soboto in nedeljo bo v Italiji in vseh državah Evropske gospodarske skupnosti postala veljavna legalna ali poletna ura, ki bo trajala do 27. septembra. Kazalec na uri bo torej treba premakniti za 60 minut naprej. Poletna ura bo letos trajala 182 dni, se pravi 8 več kot lani. Računajo, da bodo v tem obdobju prihranili 500 milijonov kilovatnih ur.

Tiskovni urad ministrstva za prevoze je pojasnil, da poletni železniški vozni red v Italiji ne bo sovpadal z začetkom poletne ure, ker bo pričel veljati v noči med 30. in 31. majem in bo veljal do 27. septembra.

V Trstu manifestacija in razprava proti smrtni kazni

V torek, 24. t.m., je tržaški enotni odbor proti smrtni kazni, ki ga sestavljajo mladinske komponente demokratičnih strank iz Trsta, in sicer Mladinske sekcije SSK, Zveze komunistične mladine Italije, Republikanske mladinske federacije, PDUP, Mladinskega gibanja KD in Zveze socialdemokratske mladine Italije, priredil manifestacijo in javno razpravo o smrtni kazni. Znano je namreč, da je italijanska neofašistična stranka dala pobudo za zbiranje podpisov za referendum o uvedbi smrtnih kazni v italijansko zakonodajo in za proglasitev izrednega stanja v državi.

Povorke, ki je krenila s trga Goldoni proti gledališču Verdi, se je udeležilo okrog tisoč mladincev, ki pripadajo že omenjenim organizacijam. Tudi razprave v Verdijevem gledališču se je udeležila številna publika, med katero smo opazili predsednika deželne sveta Collija, pokrajinskega odbornika dr. Hareja (SSK) ter občinska svetovalec v Trstu Spetiča (KPI) in pokrajinskega odbornika Locchija (KD).

POGREB NADŠKOFA MSGR. ANTONIA SANTINA

V soboto, 21. t. m., so bile v stolnici sv. Justa v Trstu pogrebne svečanosti za bivšim tržaškim nadškofom msgr. Antoniom Santinom, ki je umrl v 86. letu starosti v torek prejšnjega tedna. Pogrebne svečanosti je vodil beneški patriarh, kardinal Ce' ob sodelovanju mnogih škofov iz treh Benečij. Prisotni so bili tudi reški nadškof msgr. Pavlišič, puljsko-poreški škof msgr. Nežič ter koprski generalni vikar msgr. Jurca. Ljubljanski nadškof monsignor Šuštar, pomožni škof Lenič ter koprski škof msgr. Jenko so pokojnikovo truplo pokropili že nekaj dni prej in nato odpotovali v Rim, kjer je bilo veliko jugoslovansko romanje.

Stolnica sv. Justa je bila nabito polna. Poleg številnih duhovnikov iz tržaške škofije so se pogrebnih svečanosti udeležili predstavniki civilnih in vojaških oblasti, med njimi predsednik deželne sveta Colli in predsednik deželne vlade Comelli. Po evangeliju se je od pokojnega škofa poslovil kardinal Ce' z govorom izrazilo verske vsebine. Pred zadnjo blagoslovitvijo krste pa je spregovoril tržaški škof Belomi, ki je med drugim dejal, da pokojni nadškof Santin ni bil »akter velike zgodovine, če pomeni ta zgodovina minljivost tega sveta. Bil pa je akter resnične zgodovine, ki jo Bog vsak dan piše za človeka in s človekom, da bi ga rešil sužnosti greha in ga ponesel v objem kraljestva Njegove luči«.

Med mašo zadušnico je zbor stolne cerkve izvajal več priložnostnih skladb, med drugim Gallusovo »Glejte, kako umira pravični«.

Pred stolnico so se zbrali tudi predstavniki številnih organizacij istrskih prebivalcev z zastavami, vendar slednje niso smele v svetišče. Krsto so po pogrebnih svečanostih položili v zasebni obliki v grobnico, ki je v stolnici pred oltarjem Najsvetejšega.

Uvodni nagovor je v imenu celotnega odbora imel tajnik demokršćanske mladine, ki je tudi obrazložil, kako je sploh prišlo do te pobude; povedal je namreč, da hoče ta skupina, ki je sicer zelo heterogena, saj jo sestavljajo različne politične komponente, odgovoriti na fašistični manever in potrditi, da omikani svet zavrača logiko smrti. Njegov nagovor je tajnik Mladinske sekcije SSK Ivo Jevnikar prebral tudi v slovenščini. Naj povemo, da je bil pri razpravi prisoten tudi prevajalec, ki je prevajal slovenske posege v italijanščino. V slovenščini sta spregovorila pokrajinski odbornik dr. Harej in članica mladinske sekcije SSK Alenka Legiša.

Vsi tisti, ki so posegli v razpravo, so se strinjali z ugotovitvijo, da smrtna kazen ni rešitev za probleme, ki tarejo italijansko družbo. Ta preživlja danes veliko krizo struktur, na katerih temelji ureditev države. Eden izmed razlogov za tako stanje je prav gotovo v tem, da se pač človek čuti nemočen spričo terorizma. Ljudje ne zapajo več sodnemu ustroju, ki kaže, da ne zna primerno reagirati na pojav terorizma. Drugostopenjski proces v Catanzaru, ki se je zaključil te dni, je zgovoren dokaz za to.

Glavna misel tega torkovega zasedanja v Verdijevem gledališču je prav gotovo v tem, da se razprava o problemu smrtnih kazni ne sme zaključiti s tem zborovanjem, ki naj bi bilo le začetek novih takšnih manifestacij na raznih drugih mestih.

Tudi skupina tržaških Slovencev na romanju v Rimu

Velikemu romanju Slovencev, Hrvatov in ostalih narodov Jugoslavije se je pridružila skupina tržaških Slovencev in poromala v Rim ob zaključku slovesnosti Benediktovega leta in se zahvalila za kulturo in vero, ki so nam ju posredovali Benediktinci ter sta ju med našimi predniki utrdila sveta brata Ciril in Metod.

Iz Trsta je avtobus odpeljal v četrtek, 19. t.m. Spotoma smo si na hitro ogledali Firence, malo bolj pozorni pa smo bili na tamkajšnjo znamenito stolnico. Mudilo se nam je in morali smo hiteti proti Rimu. Naslednji dan smo se Slovenci srečali v kraju Monte Cassino v mogočni benediktinski baziliki, ki je bila v zadnji vojni porušena do tal, sedaj pa je popolnoma obnovljena; le freske še manjkajo. Tu smo imeli mašo, ki jo je vodil ljubljanski nadškof msgr. Šuštar ob asistenci stiškega opata in ostalih slovenskih škofov. Pri maši smo ubralo peli ob spremljavi orgel in pobožnost je prav mogočno izzvenela. V bližini opatiije je veliko pokopališče poljskih vojakov, ki so padli v bojih proti Nemcem za osvoboditev Monte Cassina.

V soboto, 23. t.m., pa je romanje doseglo višek: srečali smo se s papežem Janezom Pavlom II., ki nas je silno pristrčno sprejel. Nagovoril nas je v lepi slovenščini. V naši skupini je bilo nekaj gospa in de-

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

RAZPIS NAGRADNEGA NATEČAJA
ob 150. obletnici rojstva Frana Levstika
za učence in dijake slovenskih šol na Tržaškem.

1. za učence šol likovni natečaj —

risba ali slika prizora iz Levstikovega Martina Krpana;

risbe ali slike je treba oddati v NSK do všt. 30. aprila 1981.

2. za dijake srednjih šol —

a) literarni natečaj: pismen sestavek o Levstikovem Martinu Krpanu, ki naj obsega najmanj dve strani

b) likovni natečaj: slika prizora iz Levstikovega Martina Krpana, posamezno ali skupinsko.

Pismene sestavke ali risbe oz. slike je treba oddati v NSK do všt. 30. maja 1981

3. za dijake višjih srednjih šol —

a) literarni natečaj: literarno kritična ocena enega izmed Levstikovih del: izdelek naj obsega najmanj pet strani;

b) likovni natečaj: risba oz. slika prizora iz Levstikovega Martina Krpana ali pisatelj portret.

Pismeni izdelki ali risbe oz. slike je treba oddati v NSK do všt. 30. junija 1981.

Posebni žiriji bosta ocenili najboljše dela in določili prve, druge in tretje nagrade za vsako stopnjo.

Vsa dela bodo razstavljena na posebni razstavi ob »Levstikovih dnevih«, ki bo konec septembra v Kulturnem domu v Trstu, ulica Petronio 4.

klet iz Nabrežine, oblečenih v lepe narodne noše. Najmlajša izmed Nabrežink je svetemu očetu podarila skulpturo, izrezljano iz lesa, delo domače umetnice, z naslovom Večerni ave, in slovenski šopek. Sv. oče se je zelo zanimal, od kod so bile te narodne noše in jih je še posebej pristrčno pozdravil.

O tem jugoslovanskem romanju je obširno poročalo vatikansko glasilo Osservatore romano, ki je poudarilo, da sta bila Ciril in Metod, kot sv. Benedikt, priče raznih kultur, ki so se srečale in spojile ter začele širiti in utrjevati kulturo po Evangeliju in po vrednotah, ki iz njega izhajajo. To oznanilo je bil začetek razumevanja in spoznavanja raznih narodov v Evropi.

Papež Janez Pavel II. je v svojem nagovoru na Slovence povedal, da sta sv. brata Ciril in Metod, ki ju je poslala carigradska Cerkev in potrdil apostolski sedež, že takrat delala za edinost Cerkve; prav to pa je v preteklem stoletju s svojim delom podčrtaval goreči in daljnovidni pasitr, mariborski škof Anton Martin Slomšek. Svoj govor je sv. oče zaključil z besedami: »Ko se vrnete na svoje domove, povejte svojim dragim, da jih ima papež rad, da jih podpira s svojo molitvijo. Vsem velja moj pristrčni, topli pozdrav in posebni apostolski blagoslov«.

Šesti pohod prijateljstva

V nedeljo, 5. aprila, je na programu pohod prijateljstva, ki se letos organizira že šestič; gre za zelo priljubljeno in dobro obiskovano športno-rekreativno manifestacijo v priredbi italijanske in slovenske športne organizacije: na italijanski strani daje pobudo za to srečanje goriška sekcija »Turismo giovanile sociale«, na jugoslovanski strani pa Občinska zveza telesnokulturnih organizacij. Ta spomladanski pohod je ena najlepših prireditev v našem obmejnem prostoru, ki nima toliko pomena v tem, da bi bila tekmovalnega značaja, ampak je bolj vzgojnega in zblíževalnega pomena; na pohodu sodelujejo mladi iz obeh mest, iz drugih sosednih dežel in iz Slovenije, vedno je bila prisotna tudi naša mladina in tako so se spletle prijateljske vezi med mladino naših obmejnih dežel. Proga je dolga 11 kilometrov in je speljana po goriških in novogoriških ulicah; odhod je predviden s Travnika, potem na goriški grad, skozi mejni prehod na Erjav-

čevi cesti do občinske palače v Novi Gorici, potem pa čez solkanski prehod do zaleda S. Luigi, kjer bo nagrajevanje in končno srečanje med tekmovalci, katerim se bodo pridružili še predstavniki občinskih uprav in predsedniki organizacijskih zvez. Kdor bi želel prisostvovati temu pohodu, se lahko vpiše na sedežu SGS v ul. Don Bosco, v katoliški knjigarni, v knjigarni GISS v ul. Arcivescovado ali na sedežu občinske zveze telesnokulturnih organizacij v Novi Gorici.

—o—

IZBOLJŠAN POLOŽAJ V TRGOVINSKEM PROMETU

Kljub zmanjšanemu številu prehodov na meji in gospodarskim težavam na obeh straneh meje je v zadnjih dneh v Gorici le nekoliko bolj živo, kot je bilo v začetku leta. Trgovine so zopet zaživele, mogoče ne tako kot pred leti, vendar je opaziti precejšnje število jugoslovanskih kupcev, ki zlasti ob koncu tedna prihajajo v Gorico iz sosednih mest Slovenije in iz notranjosti republike; po avtomobilskih tablicah je namreč možno ugotoviti, da so kupci iz različnih slovenskih ali tudi hrvaških mest; lahko bi rekli, da so parkirni prostori v Gorici velikokrat nezadostni, toliko je gostov iz sosedne države; isto lahko tudi opazimo zvečer na mejnem prehodu pri Rdeči hiši, kjer so bile ob koncu preteklega tedna tako dolge vrste kot že dolgo ne. To je vsekakor pozitivno, saj Gorica živi od trgovinske dejavnosti; poleg tega pa prihajajo kupci iz Jugoslavije zelo radi v Gorico, ker so pri nas dobro postreženi in se znajdejo kot doma; k temu je pripomoglo tudi dobro politično in prijateljsko vzdušje, ki so ga znali goriški trgovci in upravitelji ustvariti v Gorici.

NOV MOST ČEZ SOČO

Pri Solkanu bodo do leta 1983 zgradili nov most čez Sočo. V neposredni bližini novega mostu je po osimskih sporazumih predvidena izgradnja hidroelektrarne. V Portorožu sta gradbeno podjetje Primorje iz Ajdovščine in Skupnost za gradnjo cest po Sloveniji podpisala pogodbo o izgradnji novega mostu, katerega dela bodo stala 100 milijonov dinarjev. Most bo dolg 238 metrov in se bo dvigal kakih 40 metrov nad reko Sočo.

PROSLAVA 30-LETNICE SLOVENSKE STRANKE V ŠTEVERJANU

V soboto, 28. marca, bo v Števerjanu v Sedejevem domu proslava 30-letnice ustanovitve Kmečko-delavske zveze; letos poteka namreč trideset let od ustanovitve te samostojne politične organizacije, ki že vsa povojna leta vodi števerjansko občino. Pred nekaj leti, ob ustanovitvi Slovenske skupnosti na Goriškem, se je tudi ta sekcija preimenovala v Slovensko skupnost, ki je še danes vedno na čelu občinske uprave, ima dobro organizirano strukturo s številnimi člani in občinskimi upravitelji, ki bodo vodili občino do prihodnjih volitev in upamo, da še v naslednji upravni dobi. Na sobotni proslavi so na programu govori, pozdravi in nastopi kulturnih skupin; prisotna bo tudi delegacija koroških Slovencev, ki bodo zastopali Narodni svet koroških Slovencev; ob zaključku proslave se bo razvilo družabno srečanje med domačini, gosti, tajniki drugih goriških sekcij in somišljeniki Slovenske skupnosti; k polni udeležbi vabi števerjanska sekcija, z željo, da bi se naši ljudje odzvali vabilu in utrdili vezi med nami in z vsemi zamejskimi Slovenci, ki se borijo za svojo samostojnost in uveljavitev v političnem življenju.

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Predstavniki slovenskih združenj iz videmske pokrajine so na začetku marca posredovali deželi svoje mnenje in konkretne predloge k zakonu za ovrednotenje krajevnih jezikov in kultur. Delegacija, ki jo je vodil prof. Černo, je namreč te predloge posredovala deželni komisiji, ki ji predseduje svetovalec Brancati iz Gorice. Ti predlogi, ki jih je delegacija pripravila, so zelo stvarni in obsegajo tri točke: prisotnost predstavnika slovenskih organizacij v Komisiji za zaščito in ovrednotenje krajevnih jezikov in kultur, ustanovitev večnamenskega središča v Špetru Slovenov, samoupravljanje s sredstvi, namenjenimi slovenski kulturi. Še prej je delegacija zelo jasno izrazila svoje mnenje glede tega, da podobni zakonski ukrepi ne morejo nadomestiti vsedržavnega zakona za globalno zaščito Slovencev, kar je naš glavni cilj.

V sovojenjski občini je bil pred kratkim na obisku podtajnik pri predsedstvu vlade poslanec Bressani, ki se je dotaknil, vsaj kot je razvidno iz tiskovnega poročila, tudi vprašanj, ki zadevajo slovensko narodno skupnost. Med drugim je rečeno: »Glede na razpravo o jezikovni manjšini se je treba s tem vprašanjem spoprijeti z mirno vestjo, ne da bi dopustili manevrski prostor kvarnim nestrpnostim, ki bi omejevale svobodo vsakogar, in v prepričanju, da mora demokratični režim dopustiti odraz in sožitje živih kultur v medsebojnem spoštovanju«. Iz tega bi se dalo sklepati, da se v Krščanski demokraciji le lotevajo tudi vprašanja naše narodne skupnosti, čeprav v določenih notranjih težavah te stranke, ki se v preteklosti ni najbolj izkazala. Ta izjava je lahko pozitiven znak premika oziroma začetek obravnavanja naše problematike; vprašanje je, koliko bo rezultatov.

Pretekli petek je bil v Špetru Slovenov zanimiv kulturni večer, katerega gost je bil znani etnograf in raziskovalec dr. Milko Matičetov. Predavatelj je govoril o zelo pomembni in zanimivi temi, in sicer o pisanih rezijanskih pričevanjih. Predavanju je sledilo številno občinstvo, med katerim je bilo tudi veliko Rezijanov. Večer je priredil Študijski center Nediža v sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom iz Čedadu. V začetku je mlada pesnica iz Režije Silvana Paletti prebrala v rezijanščini eno svojih zadnjih pesmi, zatem pa je dr. Matičetov v daljšem predavanju prikazal pisana poročila, ki so nastajala v teku dvesto let. Ob zaključku je predstavil še zadnji dokument v rezijanščini, to je lepak in vabilo, ki je bil natisnjen lansko leto ob otvoritvi novega kulturnega doma na pobudo občinske uprave.

—o—

S TRŽAŠKEGA

ČESTITAMO!

Pred dnevi je na tržaški univerzi diplomirala iz biologije gđc. Marija Breclj iz Devina. Za uspeh ji iskreno čestitajo prijatelji in prijateljice, znanci in znanke.

Letos v Gorici prvič razstava cvetja

Za konec aprila je v Gorici napovedana sejemska prireditev Espomego, ki v zadnjih letih zadobiva vedno večji pomen in ugled. Pred tem sejmom pa bo letos prvič organizirana zanimiva prireditev in sicer razstava cvetja in opreme za vrtnarstvo in cvetličarstvo; za to razstavo vlada veliko zanimanje, saj se je do sedaj prijavilo že veliko število razstavljavcev, ki bodo od 11. do 20. aprila v dolini Korna prisotni na tej razstavi. Pobudnik za to sta Avtonomna letoviščarska ustanova in goriška občina. Ob tem je treba poudariti tu-

di vzgojni pomen te razstave, saj sta se organizatorja odločila, da privabita k sodelovanju tudi učence in dijake: tako bodo učenci osnovnih šol tekmovali v slikarskem natečaju na temo »Cvetje, zelenice, parki«, posamezni učenci ali razredi bodo tudi tekmovali v pripravi najlepših cvetnih gredic; za dijake srednjih šol pa je bil razpisan fotografski natečaj. Gre torej za precej dobro zasnovan program in lepo razstavno dejavnost, ki bo gotovo pritegnila veliko število ljudi; ta razstava naj bi bila odslej vsaki dve leti.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Šesta številka »Pastirčka«

Tudi šesta številka Pastirčka je pestra in prinaša marsikaj kar šolarčke zanima in kratkočasi, posebno pa takšnega, ki jim je v pouk. Zanimivo in poučno je napisan npr. članek o azijskem potniku in raziskovalcu Marku Polu. Tak je tudi članek Marize Perat o slikarju Tonetu Kralju, ki je poslikal veliko primorskih cerkv. Nekoliko manj posrečen je članek o sveti mučnici Kristini, ker je v njem govora o okrutnem mučenju in mučeniški smrti dekleta, kar verjetno otroke prehujo pretrse. Kako podoživlja otroška fantazija prizor, ko sodnik in dva rablja veslajo na morje, da vržejo tam iz čolna deklico, kateri so navezali mlinski kamen za vrat?

Tudi rubrika »Ali ste že vedeli...«, ki govori o tem, »da na mnogih naših mizah ostajajo po obilnih zajtrkih, malicah, kosilih in večerjah mnoge izbrane jedi, ki jih odvržemo v smeti«, »da se v nekaterih deželah, ki žive v izobilju, otroci in odrasli zabavajo s posebnimi družabnimi igrami, pri katerih mečejo drug v drugega torte in čokoladne narastke«, in »da obstajajo v nekaterih vele mestih hoteli za pse, v katerih postrežejo psom s kraljevsko hrano, nego, friziranjem, sprehodi, z razkošnimi ležišči in zabavami«, in »da izdajamo na svetu DVAJSETKRAT več denarja za oboroževanje in vojske, kakor za pomoč tem, ki trpijo pomanjkanje«, itd., se zdi pretežko za otroke, ki berejo ta mladinski list. Otroci so nagnjeni k temu, da vzamejo vse zares in dobesedno, in kdo naj jim po takem branju razloži, da ostanek od naših jedi vendar ne moremo pošiljati stradajočim otrokom v Afriko ali Kambožjo in da tisto obmetavanje s tortami le ni čisto zares, ker gre v primerih, da res pride do česa takega, bolj ali manj za posebne plastične torte, napravljene nalašč v ta namen, in da tudi tisto o pasjih hotelih ni vse tako, kot tam piše, in da gre v bistvu pač za čudaštva, ki jih na svetu ne bo nikoli zmanjkalo? In kaj naj otroci razumejo o oboroževalnih stroških? Kdo jim bo razložil, da je nekdo kriv za oboroževanje, in kdo je tisti? Ali ne bodo dobili otroci preslabe predstave o svojih starših in učiteljih, ki nočejo preprečiti takega zapravljanja denarja, ki bi lahko šel v dobre namene?

Menimo, da bi bilo boljše, če bi otrokom na mesto takih kar tja nametanih gesel v kratkih, a dobro napisanih člankih pojasnili, kaj lahko sami v majhnem in konkretno store za izboljšanje sveta, od tega, da ne bodo odmetavali odpadkov po cestah in tratah, do tega, da lahko kake svoje prihranjene denarčke žrtvujejo za hrano lačnim otrokom po svetu, s tem, da jih vržejo v za to določene puščice v cerkvah, ne da jim polnimo glavičice s pretiranimi negativnimi predstavami v svetu, v katerega vstopajo.

Vendar pa sestavlja tudi to številko »Pastirčka« mnogo dobrih, pristrčno napisanih spisov zabavne in poučne vsebine, slikanic, ugank in drugega, med njimi tudi ljubka pesmica »Vzpenjača«, ki jo je zložila Ljubka Šorli, in pristrčna pesmica religiozne vsebine »Postno premišljevanje«, izpod peresa Ivanke Zavadlav. Lahko bi celo rekli, da je ta njena pesem lep primer dobre religiozne pesmi za otroke. Kazimir Humar je pripeval prijetno in živo napisano zgodbo »Kako je Mirko spoznal očeta«. Poučne vsebine pa je članek o gobavosti. Z veseljem bodo mali iskali pravilne odgovore na razna tekmovalna vprašanja. Poučne narave je tudi članek Huberta Močnika »Kaj povzroča jutranjo in večerno zarjo«. Nekaj kratkih člankov in zgodbic pa je versko vzgojne vsebine, kot npr. »Mati in sin« in »Prvak vseh prvakov«. V tej številki Pastirčka je objavljena tudi pesem z notami »Daj - zmaj«, katere besedilo je napisal Oton Župančič, uglasbil pa jo je Zorko Harej. Tudi odrasli radi preberemo dopise šolarjev o veselih in žalostnih dogodkih, ki so se jim primerili. Tudi humorja ne manjka, prav tako pa tudi ne rubrike »Janina pošta«, v kateri Jana kramlja z malimi bralci. Posebno pohvalo si zasluži tudi pristrčna zgodba Zvonke Trampuž »Dobro srce«.

Seveda je tudi ta številka lepo in obilno ilustrirana, naslovno stran pa krasi, kot vse letošnje številke, pisana barvna risba Edija Kocianci, učenca 4. razreda osnovne šole v Podgori. Želeli je, da bi naša javnost čim bolj podprla Pastirčka, ki opravlja nenadomestljivo nalogo pri vzgoji naših šolarjev k slovenski narodni zavesti in h krščanskemu humanizmu.

Pahorjeva »Svobodna tribuna«

Boris Pahor je te dni presenetil prijatelje in nasprotnike z drobno publikacijo na šestih straneh večjega in izvirnega, zložljivega formata z naslovom »Svobodna tribuna«, ki je zamišljena, kot je rečeno v podnaslovu, kot priloga revije »Zaliv«. Na notranjih treh straneh je objavljen njegov govor na Prešernovi proslavi v Bazovici 8. februarja letos pod naslovom »O zvestobi svoji biti«. V kratkem uvodniku na prvi strani, naslovljenem »Ta list«, piše med drugim: »Ker so me številni prijatelji spodbudili, naj bi objavil svoj govor, se tokrat »Svobodna tribuna« ponuja bralcem kot sporočilo enega samega človeka; a prav bi bilo, ko bi list kot priloga »Zaliva« postal občasno glasilo tukajšnjega pluralističnega slovenskega človeka. Zavoljo svojega počasnega izhajanja »Zaliv« večkrat spregovori o kakem pomembnem vprašanju komaj takrat, ko skorajda ni več

aktualno. Zato bi bilo sproti obravnavanje precejših problemov nedvomno zaželeno. Kakor »Zaliv« tako je tudi njegova priloga odprta vsem in »vsaki razsodni slovenski besedi, za katero si avtor upa prevzeti odgovornost«. To vabilo pa velja še posebej mladim ljudem, ki se kljub težavam in številnim zaprekam odločajo za samostojno pot tako v miselnem svetu kakor v življenjski stvarnosti.

Na prvi strani najdemo tudi tri krajše Pahorjeve komentarje polemične vsebine pod skupnim naslovom »Razglašeni pevci«. Dobro poldrugo stran pa zavzema njegov polemični odgovor Jožetu Pirjevcu, kateremu je dal naslov »Historia vitae magistra?«, torej »Zgodovina učiteljica narodov?«. Pirjavec je namreč v zadnji tretjini februarja objavil v »Primorskem dnevniku« ko-

(Dalje na 7. strani)

Nova številka revije »Impact«

Nova, 33. številka ameriške revije »Impact«, katero razpošilja v Italiji ameriško veleposlaništvo v Rimu — revija izhaja četrtletno in vsaka številka izčrpno obdeluje kak gospodarski ali socialni problem, ki zadeva ves svet — se nanaša na novo smer, ki jo je nakazal ameriškem gospodarstvu predsednik Reagan, in na gospodarstvo tretjega sveta. Revija prinaša poleg obširnega poročila o Reaganovi gospodarski miselnosti oziroma o njegovi gospodarski politiki, kot jo je nakazal v svojih govorih in intervjujih, celo vrsto temeljitih člankov in analiz o gospodarstvih držav tretjega sveta in o sodelovanju med temi državami ter razvitim svetom, zlasti seveda z Združenimi državami in z ostalim zahodnim svetom, ki se drži načel tržnega gospodarstva.

V poročilu o Reaganovi gospodarski politiki navaja revija razne znane, odlične gospodarstvenike, ki jih je poklical novi predsednik v svoj gospodarski štab in jih imenoval za svoje svetovalce. To so bivši zakladni minister in minister za delo George Shultz, bivši predsednik predsednikovih gospodarskih svetovalcev Alan Greenspan, bivši ravnatelj urada za gospodarsko upravljanje in proračun James Lynn, bivši zakladni minister William Simon in razni drugi strokonjaki. Kot je izjavil Reagan, bo v teku treh mesecev izdelal s pomočjo teh mož smerice svoje gospodarske politike in nato jo bo začel uresničevati s polno paro.

V nadaljevanju objavlja revija »Impact« mnenja nekaterih uglednih ameriških ekonomistov o gospodarskem položaju in predvidenem razvoju na raznih področjih ameriškega in mednarodnega gospodarstva. Med njimi je tudi precej optimistično, čeprav na konkretnih podatkih in dejstvih temelječe predvidevanje Nobe-lovega nagrajenca prof. Lawrencea Kleina o ameriškem gospodarstvu v razdobju do konca leta 1983. Po njegovem mnenju bo znašal prirast ameriškega nacionalnega produkta letos 4,6 odstotka, inflacija pa bo znašala približno 9,2 odstotka.

Revija prinaša potem še članke o razvoju mnogonacionalnih družb v tretjem svetu izpod peresa Davida A. Heenana in Warrena J. Keegana, o investicijah v tretjem svetu, o nacionalnih državah, o nekakem mednarodnem pravilniku, ki naj bi ga izdelali Združeni narodi glede mednarodnih odnosov, o čemer piše Seymour J. Rubin, o mednarodni povezanosti pri investicijah in uvajanju moderne tehnologije, o problemu ogromnih zaslužkov petrolejskih držav OPEC, namreč kako jih uporabiti itd. Daljši članek nas pouči, kako pripravljajo oziroma sestavljajo v ameriškem kongresu državni proračun. Zanimiv članek je tudi tisti o prožnem delovnem času, namreč kako bi mogel človek prirediti svoj delovni čas svojim lastnim potrebam, pod pogojem seveda, da bi zadostil vsem dolžnostim. O tem piše več avtorjev. Revija piše tudi o naraščanju števila prebivalstva v mestih in kje so meje za naraščanje velemest, o čemer razpravlja Kathleen Newland.

Posebno zanimanje vzbudi tudi rubrika o novih znanstvenih knjigah raznih ameriških univerzitetnih založb o gospodarskih problemih.

1. NARAVOSLOVNE VEDE

Te dni je minilo 202 leti, odkar je umrl slavní švedski botanik Karl Linné, eden največjih botanikov vseh časov, kateremu se imamo zahvaliti za klasifikacijo rastlinstva, ki je vnesla red in sistem v botaniko. Pri tem pa si človek ne more kaj, da bi se ne vprašal, v čem je vzrok, da vzbujata botanika danes tako malo zanimanja v svetu. Na univerzah je takorekoč neopažena, tudi če je navzoča med vedami, ki jih tam razlagajo in poučujejo. Toda medtem ko vsakdo pozna vodilne profesorje medicine, jezikoslovja, prava, kemije in drugih ved, so imena profesorjev botanike javnosti neznan. Okrog institutov za botaniko vlada tišina, po čemer se da sklepati, da jih obiskuje le malo študentov.

Zatonu zanimanja za botaniko je nedvomno veliko kriva kemija. Medtem ko je bila botanika še pred tridesetimi stoletji ena najaktualnejših ved in je tesno sodelovala npr. z medicino, jo je kemija zdaj že skoro popolnoma izrinila v pogledu izdelave zdravil. Zdaj izdelujejo zdravila industrijsko, v tovarnah in to iz čistih kemičnih snovi. Zdravila, izdelana iz rastlin in njihovih sokov, prodajajo zdaj le še v kakšnih zakotnih, komaj še legalnih štacuncih. V Trstu pravijo takim prodajalcem in pripravljavcem rastlinskih zdravil erboristi. Kaže, da kmalu ne bo nobenega več. V lekarnah pa bi dandanes tudi le težko našli kako iz rastlin izdelano zdravilo. Kemija je preplavila vse. Nesmiselne so postale v lekarnah nekdanje silno natančne tehtnice, ki so prišle celo v pregovore, in razni značilni tolkači in posode, v katerih so drobili rastlinske snovi in jih gnetli v kroglice ali v obliki prahu sipali v vrečice. Le še redki

ljubitelji zdravljenja z rastlinskimi zdravili segajo po raznih čajih in žavbah iz rastlin. Teh ne bo nihče prepričal, da so kemična zdravila boljša, toda naraščajo skoro nimajo. Mladi verjamejo v vsemoč kemičnih zdravil, pa naj jim kdo še tako dopoveduje, da so dobra za eno, a slaba za drugo, namreč, da morda res ozdravijo eno bolezen, povzročijo pa drugo.

(Dalje)

KDAJ BOMO PRIŠLI NA VRSTO? (nadaljevanje s 1. strani)

let, odkar je bil podpisan osimski sporazum, in tudi že več let, odkar so med razpravo o ratifikaciji tega mednarodnega sporazuma parlamentarci vodilnih strank sprejeli natančne obveznosti, kar zadeva zaščito slovenske manjšine. Kdaj bo torej prišla na vrsto naša problematika? To je vprašanje, ki ga danes javno postavljamo in na katerega bi želeli tudi odgovor.

Knjižica »Oprosti, Judita«

V zbirki Knjižice, o kateri smo že večkrat poročali, je izšla nova knjižica, ki ima naslov »Oprosti, Judita«. Napisal jo je Jože Bajzek. Podnaslov knjižice se glasi »Nenavaden družinski večer«. To je ena najbolj prikupnih in najboljše napisanih knjižic, kar jih je doslej izšlo v omenjeni zbirki, ki je sicer spravila v javnost že precej tehničnih knjižic, ki so se zavemale za krščansko in etično vsebino življenja.

Pri knjižici »Oprosti, Judita« gre za napol pripovedno napol razmišljujočo vsebino o usodi neke mlade družine. Andrej in Judita sta se imela pristrčno rada in sta se tudi poročila ter imela dva otroke. Toda potem so se začela med njima trenja, slaba volja, prepir in končno večni kreg ali pa zakrknjen molk, ki je pomenil samo dobrodošel oddih v kreganju. Imela sta občutek, da ljubezen med njima izginja in da je ni več. Nekega večera je Andrej to tudi povedal ženi. Molče je strmela še naprej v knjigo, ki jo je brala, a videl je, da ni več obračala strani. Njen obraz je bil globoko žalosten, pa tudi zamišljen. Tedaj je začel tudi on premišljevati in preteklost se je spet razvrstila pred njegovimi očmi. Kaj sta storila narobe, da je prišlo do takega preloma med njima? Saj sta bila vendar oba verna, ljubila sta se, čutila sta se globoko povezana s svojima otrokoma, hotela sta njuno srečo, sreča otrok pa je srečna družina, tj. ljubezen med materjo in očetom.

In pred Andrejevimi duševnimi očmi se je končno tudi razkrilo, v čem je bila krivda, da sta se z ženo znašla tako daleč od tistega, kar sta si predstavljala in kar sta si želela ter hotela, to je od take zakonske skupnosti, ki bi ju osrečevala in nudila tudi otrokoma tisto srečo, ki sta jo potrebovala. To je bil večni lov za služkom, nervoza, ki je izvirala iz tega, pomanjkanje časa za družinsko življenje, preutrujenost, razdražljivost. Sel je vase in priznal svojo krivdo; razkrilo se mu je, kaj je bilo narobe v njunem odnosu, v njuni ljubezni. Ni res, da žene nima več rad, samo premalo je bil zadnja leta pozoren nanjo, preveč je bil zaposlen v mislih z drugimi stvarmi.

In po dolgem molčanju se je končno obrnil k njej in ji povedal, da jo ima še vedno rad,

PAHORJEVA »SVOBODNA TRIBUNA«

(Nadaljevanje s 6. strani)

mentar o Pahorjevem govoru v Bazovici, v katerem je zavrnil Pahorjeve misli in bolj ali manj zagovarjal teze o spojitvi narodov, ki jih je pripisal raznim marksističnim in nemarksističnim filozofom in ideologom. Potrdile naj bi tudi znano Kardeljevo teorijo o izginjanju narodov v dobi družbene delitve dela, t.j. v socializmu ali komunizmu. Pahor se absolutno ne strinja s tem in to teorijo ostro zavrača ter se opira pri tem na Prešerna, na krščansko naročilo »Pojdite in učite vse narode«, pa tudi na zgodovino.

Po njegovem je čas že dokazal, da so se teoretični stapljanja in izginjanja narodov motili. Kot dokaz za to navaja tudi citat iz knjige Sergia Salvija »Patria e matria«, kjer je ta obsodil Engelsovo pisanje o izginjanju manjših narodov in o pravici večjih, da si jih podvržejo in asimilirajo, z besedami: »Engels se je lotil prednacistične biološko-kolektivne teoretične delitve narodov na vitalne in ne vitalne«.

Pahorjeva nova publikacija je zanimivo branje, tembolj še v slovenskem svetu, za katerega je značilna ravno odsotnost idejne, kulturne in politične polemčnosti.

POKRAJINSKI SVET SSK O KOLONKOVCU

(Nadaljevanje s 3. strani)

ske sekcijo pri akciji skupno z mladino drugih demokratičnih političnih strank proti zbiranju podpisov s strani MSI za ponovno uvedbo smrtne kazni v Italiji.

V nadaljevanju se je bil govor o razlastitvah na Kolonkovcu in zadnjih grožnjah predstavnikov gradbenih zadrug, da bodo v prihodnjih dneh ponovno prišli tja z buldožerji in s silami javne varnosti. Svet SSK se je v zvezi s tem vprašanjem zavzel za razširitev obrambnega kolegijskega ogroženih vrtnarjev in uporabo vseh pravnih in političnih sredstev v njihovo obrambo. Izvršni odbor je zato pooblaščen, da v primeru potrebe sproži in izvede pobudo za javno manifestacijo skupno s prizadetimi kmetovalci in njihovo sindikalno organizacijo.

Glede na to, da predstavniki gradbenih zadrug napovedujejo ponoven nastop z buldožerji, da s silo vstopijo na zemljišča na Kolonkovcu, pokrajinski svet in izvršni odbor Slovenske skupnosti pozivata vso javnost in demokratične organizacije k mobilizaciji v obrambo naše zemlje in ljudi, ki na njej delajo in živijo.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »Novi list« ■ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ■ Odgovorni urednik: Drago Legiša ■ Tiska tiskarna Graphart, Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 772151

prav tako in še bolj kot nekdanj, saj mu je ona vse in si ne more predstavljati življenja brez nje. Saj ona je tudi mati njegovih otrok. Do enakega spoznanja pa je prišla tudi ona, stisnila je možjevo glavo na svoje prsi in oba sta začutila, da se imata rada kakor prej, da pa morata biti bolj obzirna in pozorna drug na drugega in bolj varovati svojo zakonsko in družinsko srečo. »Prevzel ga je popoln mir, kakor po dobro opravljeni meditaciji,« piše avtor. »Bila je bogata tišina, kakor pri molitvi, kjer se ljudje brez besede obrnejo k svojemu Stvarniku in so srečni, da lahko stojijo pred Njim in se mu zahvaljujejo z mirom svoje duše. Poslušal je svojo notranjost in novo dosežen mir. Vedel je, da je bila to molitev, kajti v miru svoje duše se je tudi on zahvaljeval Stvarniku za njegovo navzočnost. Sedaj je zazrl neskončno globino ženske duše. Navdajala ga je s skrivnostjo in odpirala so se mu veličastna obzorja. Le strmeti je bilo treba in občudovati. Sedaj se je dotikal njene duše in duše svojih otrok, ki sta v sosednji sobi gotovo čutila ta njegov dotik. Žena se mu je približala in mu sedla v naročje, v svoje naročje pa je stisnila njegovo roko. Besede so bile odveč. Morda bi le zmotile ta notranji mir, to molitev. Ujela sta se na isti valovni dolžini in se dotaknila notranjosti drug drugega z vso globino, ki je neizmerljiva. Dotaknila sta se presežnosti človeka, človeške skrivnosti. In v skrivnostnih globinah duha in duše sta čutila, da se dotikata Boga, ki sta ga nekoč iskala v višinah...«

Knjižica napravi zelo dober vtis tudi zaradi resnično lepega jezika in svoje izvirnosti, pa tudi zaradi svoje modernosti in iskrenega iskanja vzrokov toliko nesrečnih današnjih zakonov. Ni si mogoče misliti, da so vsi ti ljudje hote tako razočarali drug drugega v zakonu, da ne morejo več strpeti skupaj. Pod plazom skrbi potrošniškega življenja so samo pozabili, kako so se imeli in kako se imajo najbrž še vedno radi, le da sta medsebojna razdraženost in zamera prekrila njihovo ljubezen kot pepel.

Knjižica »Oprosti, Judita« bi lahko takim ljudem, takim zakoncem marsikaj razkrila in pojasnila.

MOSOLIMPIADA 80

0000 SAŠA RUDOLF 000000000000 25 0000

Olimpijska vas, 26. julija 1980 dopoldne

Po nekaj dneh odsotnosti je nujno spet pogledati v olimpijsko vas, saj je prav tu moč zbrati največ preverljivih novic, obenem pa srečati protagoniste, spremljevalce in kolege, ki so običajno razpršeni po raznih tekmovalnih prizoriščih. In vendar se potovanja do olimpijske vasi krčevito otepamo. Posebni avtobus za akreditirane časnikarje vozi skoraj uro dolgo od hotela Kosmos naprej do osrednjega press centra, nato do Leninovega štadiona, izredno dolgega prospekta Komsomolskij in končno prav do konca prospekta Mičurinskij, kjer so v jugo-zahodnem predmestju Moskve zgradili olimpijsko vas.

Načrt je izdelala skupina arhitektov pod vodstvom dobitnika Leninove nagrade E. N. Stama. Novi predel obsega 107 hektarov, zgrajen pa je tako, da je že dober teden po končanih igrah lahko sprejel prave, dokončne stanovalce. Napake graditeljev Münchenske in montrealke olimpijske vasi se v Moskvi niso ponovile, vendar velja takoj pristaviti, da je stanovanjska stiska v Moskvi neprimerno večja kot v bavarskem, oziroma quebeškem glavnem mestu. Pa tudi novi stanovalci niso tako izbirični kot na Zahodu in se zadovoljijo z vsako streho.

V bistvu gre za popolno avtonomno predmestno četrt s 16-nadstropnimi stanovanjskimi bloki, šolami, otroškimi vrtci, komercialnim centrom, veleblagovnicami, restavracijami — kar je posebno vabljiva novost za sovjetsko prestolnico — pa še telefonskim središčem in bančno podružnico. Edina zaenkratna nevšečnost je povezava z mestnim središčem, saj do olimpijske vasi ne seže podzemna železnica, avtobusne postaje pa so skoraj kilometer od glavnega vhoda. Poleti to še nekako gre, huje pa bo za stanovalce v ostri moskovski zimi.

Zgradba z upravo je na desni od glavnega vhoda, kjer nam po običajnem čakalju v dolgi vrsti zamenjajo akreditacijsko listino s posebno prepustnico. Tu je tudi posebna soba za radiotelevizijske intervjuje.

Organizatorji so tudi sklenili, da je v mednarodnem delu olimpijske vasi naenkrat lahko največ 300 časnikarjev, prav toliko je tudi prepustnic. Kdor nima sreče, ali pride prepozno, mora čakati, da se kolega vrne iz vasi in mu preda prosto mesto. Obiski so dovoljeni le med 8.30 in 23.00.

Za ogled preostalih predelov olimpijske vasi je potrebno nadaljnje dovoljenje, ki ga izdajo posamezni olimpijski odbori. Teh pa je na voljo največ šest dnevno in še to le za pomembnejše nacionalne delegacije.

V stanovanjskih panjih niso predvidene enoposteljne sobe. Arhitekti so namreč po nadstropjih razdelili stanovanja z dvema ali tremi ležišči. Dvoposteljno stanovanje meri 46 kvadratnih metrov, od tega pripade kuhinji 10 kvadratnih metrov, 16

spalnici, ostalih 20 pa dnevni sobi, kopalnici in vhodu. Za moskovske pojme gre za razkošno razsežne prostore, čeprav bodo s preureditvijo dnevne sobe v takem stanovanju živeli štirje družinski člani. Vsako stanovanje ima tudi telefon in televizijski sprejemnik.

Veleblagovnica v mednarodnem predelu olimpijske vasi je tudi tokrat polna kupcev, nič čudnega, saj je dobro založena. Verjetno je edina trgovina v Moskvi, kjer je dobiti skoraj vse, čeprav le v sovjetskem pomenu besede. Nič čudnega, če te znanec prosi, da mu v olimpijski veleblagovnici kupiš dežnik. Prav včeraj je bilo moč brati v tedniku Nedjelja pismo bralca: »Resnično sem srečen človek, saj imam vse: zanimivo službo, stanovanje, zdravje, ženo in otroke. Kaj mi torej manjka? Manjka mi dežnik, čisto preprost dežnik, ki bi me obvaroval dežja. Že sedem mesecev ga iščem po trgovinah, toda zaman.« Pismu sledi kurziv uredništva: »Glasnik ministrstva za notranjo trgovino nam je dejal, da bi pol-

drugi milijon sovjetskih državljanov lahko podpisal to pismo. V Moskvi so v trgovinah zavrnil 11 odstotkov dežnikov, ker niso odgovarjali predpisom, predvsem pa zato, ker se niso odpirali. Pokrajina Krasnodar je zahtevala sto tisoč dežnikov, prejela pa jih je le 40 tisoč, torej le 0,4 dežnika na prebivalca... poskusite vedriti pod dežjem pod tem 0,4 dežnika...«

Podobno se dogaja tudi z drugim blagom od zobnih ščetk in zobne paste, britvic in nogavic. Petletni načrt, zvemo iz Pravde, je leta 1973 predvidel izdelavo 23 milijonov gumijastih tesnil za vodovodne pipe, izdelali pa so jih le 7 milijonov. Kaj storiti torej, če pipa pušča? Pomagaj si, kakor veš in znaš.

(Dalje)

NARODNA IN STUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

vabi na 5. predavanje

ITALIJANI IN SLOVENC ZA ČASA RISORGIMENTA (1830 - 1870)

iz cikla Sožitje romanskega in slovanskega sveta ob Jadranu in od Jadrana do Kanina

Predava univ. prof. dr. Jože Pirjevec
v sredo, 1. aprila ob 18. 30 v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu, ulica Petronio 4

- Mihec, pej kej taku grdo gledaš?
- Kej ne bom, ke sm jezen zastran diskriminacije.
- Kašne diskriminacije?
- Ma tisto zastran tistga filma od Veronike. Ga bojo (al ga so) gledali sodniki in parlamentarci — jn mi pej neč. Jn kej nisma tudi midva ku ane sort publicista jn — ki je slovenski pretaunuk u komisiji, ke bo odločla, če se tisti film lahko gleda al ne?
- Ma od kašnega filma govoriš?
- Vre videm, de neč ne znaš. Alora: Veronika je ana francoska prostitutka al, koker pravejo po novem, sprehajalka. Meni se zdi, de njej meštir poznaš. Jn tu Veroniko so ane rimske dame angažirale za an film, de pokaže kej zna. So jo denile u ano kamro, razpostaule okuli jn okuli tiste aparate od televizije jn povable moške, nej se pridejo divertirat. Tiste babe so vso reč lepu filmale jn nerdile an lep film za televizijo. So se tudi zmenle sez RAI, de bojo

denile tisti film u program. Ma se je najdu an šempjo od precednika nekšne parlamentarne komisije jn je tisti film prepovedau. Jn je ratau ceu hudič. Narprej zatu, ke uan ni jemu pravice prepovedat; pole zatu, ke tiste dame niso jemele pravice filmat tisto, kar so delali tisti moški sez tisto Veroniko, ke uani niso neč znali jn pole so skočili gor še žurnalisti zastran svobode informiranja jn demokracije jn tako. Jn se tožejo jn zmerjajo aden čez družga! Jn taku gledajo tisti film samo ta veliki gospudje jn mi neč.

- A, zdej zastopem. Tisti film je prouza-prou porno.
- Se zna, de je porno. Ma je glavna oseba ana ženska, tista Veronika, ke je od meštirja, ke zna. Ke je profesionalna. Jn jest mislem, de se moramo przadevat, de odpravemo diletantizem tudi tle. Je res, de u bukvah ti marsikej povejo, ma nikoli ni taku, ku če tašne reči videš. Zatu se mi zdi, de ni prou, de tašne reči skrivajo jn držijo samo za ministre. Tu je res ku ana cenzura jn demokraci jemajo prou, de se jezijo.
- Gvišno jemajo prou. Zatu ke, po mojem, an tašen film be spadau u spolno vzgojo. Če jemajo u šuli spolno vzgojo, be mogli ta film pokazat. Zatu ke ano je od tega govort, drugo je pej tu, ku be reč, nazorno pokazat.
- Pametno si povedau. Jest se čudem, de ledje taku malo protestirajo. Jn de se pestijo komendirat od anga precednika nekšne komisije. Tle be se mogle ogla-set stranke, sindakati, demonstrirat, naredet resolucije jn če tu ne pomaga — štrajk. Ke mi čemo svobodo informiranja, se čemo kej naučēt. So pasali cajti oskurantizma!
- Taku je! Naše geslo more bet: »Čemo videt Veroniko!«